Масса а мехкашкара пролетараш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически партен Нохч- ГlалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГlалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

Пlаьраска 7 ноябрь
№ 89 (2298)
1958 шу
Мах 20 кеп.

Даькъала хилба

41 ОКТЯБРЬ!

Октябра 41 шу

Тахан 41 шу даьннад вай мехкарча болхлошеи къахьегамхошеи коммунистически партен а цун баьчча В. И. Ленина а хьалхленца Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци а яь, берригача къахьегамхошта къиза Iазап тIалоаттадаь паччахьа Iаьдал доха а даь, Советски Iаьдал оттадаь.

Вай беррига а Советски мехкара къахьегамхой коммунистически партен хьалхленца цхьанна а капиталистически мехка ца хиннача сухалца а дика а шоай боахам тоабеш а культура лакхъеш а боахк.

Паччахьа хана дукххача капиталистически мехкашта боахама а, техникана а, культурана а тIехьа биса хинна вай мохк хIанз массанел а хьалха баьннаб цхьан США-гара дIаиккхача. Цхьадолча гIулакхашта — дешара, Iилман а техникан а говзала, инженераш, лораш, кхыбола говза нах дика а дукха а кийчбарна, шера доаккхаш дола аьшк, кIор, мехкдаьтта, чон, болат, цемент, зипаш делга тIакхетарна США-ла а хьалха баьннаб.

1913 шера яьчул 1957-ча шера вай мехка хьаяь промышленноста продукци 33-за дукхагIа, металлах хIамаши машинаши елга 200-за дукхагIа, электричество йоаккхилга 108-за дукхагIа да. Иштта дегIа даьхкад боахама кхыдола доакъош а. Цу ханна эггара дикагIа дегIа боагIача капиталистически мехка — США промышленни продукци елга 4,1-зеи, металлах хIамаши машинаши елга 17-зеи, электричество йоаккхилга 29-зеи дукхагIа мара хиннадац.

Вай мохк ишта дика дегIа бара керттера бахьанаш да коммунистически партен хьалхленца Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци а яь, мехкара доал къахьегамхой кара дахар, къахьегамхоша беш бола болх шоашта беш хиларах уж дика кхеташ хилар, боахам тоабарна а нах ираз долаш бахарна а социалистически система капиталистически чул дуккха а дикагIа хилар, «къахьегама овсарле лакхъяр — эггара доккхагIа, эггара кертера гIулакх да керда общественни строй котъяларна» яха Ленина дешаш вай мехкарча къахьегамхоша доаккхийча толамашца кхоачашдар. 1913-ча шераца нийсйича 1957-ча шера вай мехкар, къахьегама ди лоацдешехь а, къахьегама овсарле 9,5-зза лакхъенна яле, США цу хана къахьегама овсарле 2,3-ззеи мара лакхъеннаяц.

Вай мехка Iилма, техника, дешар котдалар, къахьегамхой машар безаш хилар дика гойт Советски Союзо эггара хьалха атомни электрически станци а йилла, атомни низ боахам тоабарга дIабахийтаро, цаI дуне тIа эггара хьалха а йохийташ, урагIа яхийтача лаьттан кхаь спутнико, форда тIа даьккхача Ленина цIерах долча ша бохабеча атомни кемо, иштта кхыдараша а.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцес къаьстта йоккха паргIато елар паччахьа Iаьдало шолха Iазап тIалоаттадаьча нохчаштеи, гIалгIаштеи, уж санна долча кагийча къамаштеи.

Цхьаккха а бокъо яцар паччахьа хана нохчийи гIалгIайи, фуннагIа а царна даьр мегаш дар.

Ленина хьехамца коммунистически партес масса а долча къама шийпаччахьалкхе хила а боахам тоабе, а, форма къамани чулоацам социалистически болаш культура лакхъе а бокъонаш еннай. Цхьанна капиталистически мехка хинна а хила йиш йолаш а дац цу тайпара гIулакх.

Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци хиннача укх 41 шера берригача вай мехко санна, коммунистически партен хьалхленца доккхий къахьегама толамаш даьхад вай Нохч-ГIалгIай республикан къахьегамхоша а.

Нохч-ГIалгIай республика, СССР мехкдаьтта доаккхача моттигашта юкъе доаккха дакъа лоацаш я, Советски Iаьдал эттача хана денз керда техника, Iилман говзал юкъе хьош, электрически низаца Iалашъеш, чIоагIа тоаьй из, хIаьта мехкдаьтта а газ а яккхара ший планаш тIеххоачашъеш а я. Советски Iаьдала хана 10-зза лакхъеннай мехкдаьттах кхы хIамаш еш йола промышленность а. Цул совгIа кхы дукха заводаш, фабрикаш яьй вай республике, царна юкъе машинаш ю а химически а заводаш а йолаш.

ХIанз вай республикан боахама юкъе доккхагIа дола дакъа дIалоац промышленносто. 1957-ча шерара йоккха-еза промышленность 1913-ча шера хинначунца нийсйича 25-зза йоккхагIа я. Металлах хIамаш еш йола промышленность 300-зза дегIаенай.

Дика тоабеннаб вай республикан юртбоахам а. 1913-гIча шера хIанз Нохч-ГIалгIай республика йолча оаха лаьтташ 289 эзар гектар хиннаяле, хIанз оахараш 417 эзар гектар я. ДIадувш дола ялатий тайпаш паччахьа хана хиннарел дукха а дикагIа да, ялатий хьувкъам лакхагIа ба, хIаьта хьалха дахчан а аьшка а нохаращцеи, целашцеи, белашцеи, кулгашцеи хала беш хинна болх хIанз беррига а машинашца бу. Цул совгIа чIоагIа тоаяь дегIайоалаяьй сомийи комсийи бешамаш а.

Ерригача Советски Союзе санна доккхий толамаш даьхад вай Нохч-ГIалгIай республике а, нахага дешийташ а цар унахцIено лораеш а. 1913-ча шера вай республика йолча 19 лори, 25 фельдшари, 250 маьнги а латташ 4 больницеи хиннаяле, хIанз эзарнел совгIа лор, 3 эзарнел совгIа фельдшар ва, 4105 маьнги чу а латташ, 71 больницеи, 87 амбулатории я, дукха берий бешамаши яслеши я.

1913-ча шера ерригача нохчийи гIалгIайи юрташка кулакийи, базархойи, кхыча хьалдолча наьхеи бераш деша дагIаш 3—4 школа хиннаяле, хIанз цхьаккха юрт яц школа йоацаш, цул совгIа дукха техникумаш, тайп-тайпара говзалаш Iомаю школаш, лакхера дешар деша школаш шортта я. Хьалха нохчаштеи гIалгIаштеи юкъе наггахь дийша саг хиннавале, хIанз дукха ба дийша баьнна, кхы а дукхагIа ба лакхерча школашка деша багIараш. ТIеххьарча шерашка коммунистически партес а цун ЦК-ас а промышленностаи гIишлонаштеи деш дола доал эргадаккхаро, баьши аханза даьда лаьтташи ахаро, иштта кхыча кердача гIулакхаша йоккха торонаш еннай ерригача Советски Союза а цунца вай республиканна а боахам чIоагIа тоабе а лакхбе а. Укх шерарча хьалхарча 9 бетта Советски Союзе хьаеш йола промышленни продукци, дахача шерарча цу ханаца нийсйича 10 процент айъеннай. Юрта боахама къахьегамхоша, эггара дикагIа ялаташ а кхы хIамаш а хьувкъаяь хиннача 1956-ча шерачул дуккха дукхагIа ялат, шекара свеклаш, овощаш хьувкъаяьй, шура, даьтта, кхыдар Iалашдаьд укх шера.

Вай Нохч-ГIалгIай республикан совнархозо 10 бетта план 8 ди хьалхагIа кхоачашъяьй, дахача шера цу ханаца нийсйича промышленни продукци 13 процент дукхагIа а еш. Вай республикан совхозашеи колхозашеи паччахьалкхенна ялат дIадалара план ханал хьалха кхоачаш а яь, планал совгIа Iаьдалга 2 миллион пунт ялат а дехкад, паппахьалкхенга овощаш, сом, тха дохкара планаш а тIеххоачашъяьй.

Уж дерригa а толамаш даьхад Советски Союза а вай республикан а къахьегамхоша ССКП ЦК Ленина хьехамо маяххара мехка нийса доал дар бахьан долаш.

СССР ОБОРОНАН МИНИСТРА

ПРИКАЗ

№ 201

1958 шу 7 ноябрь *г. Москва*

Новкъостий салтийи матросаши, сержанташи старшинаши!

Новкъостий эпсараши, инаралаши, адмиралаши!

Тахан советски халкъои цун ТIема Низашеи дезду Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен шовзткъе-цаI шу дизар. Цу цIейна вай Даьхе накъа йода промышленностеи юрта боахамеи, Iилмаи культурани, къахьегамхой вахара хьал тоадарна тIехдаьнна дика толамаш дахарца. Уж дерригa толамаш даьхад Коммунистически партес, цун ленински Центральни Комитето хьалхле а лелаеш советски наха турпале къахьегарца.

Хьамсарча Коммунистически партена гонахьа айхха кхота а бенна, вай мехка къахьегамхой XXI съезда накъа болх халкъа боахам айбарна, СССР-а керттера экономически декхар кхоачашдарна дIахо а толамаш дахара уйла йизза чу а есса.

Ший низаш коммунизм хьалъяра сийлахь-доккхача гIулакха дIа а луш, Советски Союзо хадданза а тIагIертта а къовсам лоаттабу машари дунен халкъий кхерамзеи бахьан, машар безача дерригача низаша хьал а лоацаш. Цунца цхьана, машара моастагIаша кхераме гIулакхаш сихдаьча хьал тIа, советски халкъо де мел дезар ду ший паччахьалкхе тIемах лораелга дIахо а чIоагIдарна.

Коммунистически партен XXI-ча съезда сийна социалистически яхь а йоаржаяь, Армени Флотеи тIемахой декхарийла ба дIахо йодача хана а шоай политически кхетам а морально-тIема говзал а лакхаяккха, керда низаш а тIема техника а тIадийрзза дика Iомае, дисциплинеи организованностьи чIоагIъе, революционни фелали тIема кийчои чIоагIъе.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен шовзткъе цаI шу дизарца моаршал хоат аз салташка, матросашка, сержанташка, старшинашка, эпсарашка, инаралашка, адмиралашка. Дерригача халкъий дезача ден сийна **АЗ ПРИКАЗ ЛУ:**

Тахан, 7-ча ноябре, вай Даьхен столице — Москве, союзни республикай столицешка, турпала городашка: Ленинграде, Сталинграде, Севастополе, Одессе — ткъоазза залпах йоккхий топаш тохарца салют дала.

Даькъала хилда Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен шовзткъе цаI шу дуза ди!

Даькъала хилда коммунизм хьалъеш доалла сийлахь-доккха советски халкъ а цун сий дола ТIема низаш а!

Даькъала хийла коммунизм хьалъярна лоаттабеча къовсам тIа советски халкъо доахача дерригача толамашта цун дегаш урауттадеш а вIаштIехьа доахаш а йола Советски Союза Коммунистически парти!

СССР-а Оборонан Министр,
Советски Союза Маршал Р. Малиновский.

ССКП обкоме

СОКП Нохч-ГIалгIай обкома бюроси Министрий Советои къоастадир ялат чуэцачеи кийчдечеи лакхара хьокхамаш дахарахи доакъара силосовани ярахи ССКП обкомеи НГIАССР Министрий Советеи карара-кара тела ЦIе байракхаш ялара дош.

ССКП обкома бюроси Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Советои соцам бир:

1. Ялат чуэцар толамца чаккхдаккхарна а ялат кийчдара план ханал хьалха кхоачашъярна а лелаеча социалистически яхье хьалхле яьккхарах ССКП обкома а НГIАССР Министрий Совета а карара - кара тела ЦIе байракх Гудермесски района яла (партен райкома секретарь н. Калагов райисполкома председатель н. Парсаданов, совхоза директор н. Белашов, керттера агроном н. Чебалин, керттера инженер н. Головченко, парторганизацен секретарь н. Петров). 1958 шера 1-ча ноябре цу районо ялат кийчдара план 207 процент кхоачашъяьй, цунца цхьана паччахьалкхенна хьажкIаш дIаялара план 105 процент, ка бола культураш дIайийнача хIара гектара тIара 7,2 центнер ялат даьккхад, республике эггара хьалха чуийцар ка бола ялаташ, хьажкIаш а тIехьа.

2. Ялат кийчдара план кхоачашъеш дика болх барца белгалйоах Сунженски, Надтеречни, Курчалоевски, Грозненски, Ачхой-Мартановски районаш.

* * *

1. Доакъара силосовани ярна лакхара хьокхамаш дахарах СОКП обкомеи НГIАССР Министрий Советеи карара-кара тела ЦIе байракх Сунженски районага ютийла.

Сунженски района колхозаша моша гIад а томараш тIехьа хьажкIаш а гектара тIара 600 центнер яьккхай, хIаьта «Победа» яхача колхозерча нов. Редько Ф. М. бригадо 40 гектара тIара 1000 центнер а яьккха 63,7 эзар тонн силос чуеллар, е шоашта оттаяьча планал 6,2 эзар тонн дукхагIа. ХIара фуражни Iатта 18,2 тонн силос чуеллай.

2. Силос кийчъеча дика болх барца белгалъю Малгобекскии, Курчалоевскии районий колхозаши Грозненскии, Старо-Юртовскии, Гвардейскии совхозаши.

XXI партсъезда сийна

Машин-накъа Гудермесски 7-ча дистанце дикача балхаца белгалъяьннай тIаьш тоадеш йола бригада. Цар хIара шера шоай нормаш тIеххоачашъю.

ХIара болхло ший технически кхетам лакхбеш ва. Шишша-кхоккха хургйолаш говзалаш Iомаеш ба дукха болхлой. Къонача болхлочо Ю. Костенкос штукатура, бетонщика, мостовщика профессеш Iомаяьй. Массехк специальносташ Iомаяьй К. Борискана, Д. Байдас, В. Кудина В. Небывковс, маляреи штукатуреи балхаш Iомадаьд Е. Курносовас. Цудухьа, укх тIеххьарча шерашка болхлой 30—40 процентага кхачалца кIезигбаьб цига, продукцега дIабода мах 10—12 процент лохбеннаб.

ТIаьш юхатоадеча хана цхьа опалубка шиннахьа-кхаьннахьа оттаю. Цу гIулакхо дикка хьу кхояйт. Хьалха тIаьшта кIалхарча бердех даьхка кхертIой да тIаьш юха тоадеш царна лард екхараш (хиво юъаргйоацаш бердий йистош хьалйоттараш). Вешта кийчбеш хилча кубометрах 70—120 сом додача кхерах, иштта болх беш хилча 30—40 сом мара додац.

Гудермесски 7-ча дистанцен ерригача коллективо санна партен XXI-ча съезда сийна социалистически яхье а баьнна керда къахьегама декхараш тIайицад тIаьш хьалдераша а. Цар дош деннад строительно ремонтни балхаш цхьа бутт хьалха йистедаха, аьнна. Из хургда езача Коммунистически партен съезда цар луш дола совгIат.

Н. ЗАЗДРАВНЫЙ.

ВЛКСМ-а 40 шу дизарца дувзаденна комсомольски болхлоштеи хьалхле лелаераштеи Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота ялара дола

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Нохч-ГIалгIай АССР-а боахамеи культурнии гIишлонаш хьалъеча дикка дакъа лоацаш хиларахи социалистически яхье йоккха коталонаш яхарахи комсомола 40 шу дизарца дувзаденна Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республикан Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла укх комсомольски болхлошта:

Алероев Али Исаковича — г. МагIалбика пригорода «Ингушски» совхоза комбайнера.

Бачалова Мериза — Шалински района «Шалински» совхоза кагирхой звенон звеньеваяна.

Бекова Марияна — г. МагIалбик пригорода «Ингушски» совхоза дояркана.

Варибрус Анатолий Иванович — ВЛКСМ Сталински райкома хьалхарча секретара.

Голубовский Василий Васильевича — ВЛКСМ обкома хьалхара секретара.

Гвоздиков Иван Ильич — «Комсомольское племя» яхача газета редактора.

Гончаров Анатолий Васильевича — «Старогрознефта» НПУ III промысла комсомольско-кагирхой участка начальника.

Галаева Зинена — г. МагIалбик пригорода «Ингушски» совхоза дояркана.

Гилаева Татьянена — Шелковски района Сталина цIерах йолча колхоза дояркана.

Дидигов Борис Бексултанович — ВЛКСМ обкома секретара.

Долотбаев Шарфудина — Советски района «Новый быт» яхача колхоза хьажкIаш хьалкхееш йолча комсомольско-кагирхой звена звеньевойна.

Евлоева Фадимана — Первомайски района Ленина цIерах йолча колхоза дояркана.

Зрянин Михаил Владимировича — ВЛКСМ МагIалбика горкома хьалхарча секретара.

Забелин Карп Степанович — Грозненски крекинг-завода ВЛКСМ комитета секретара.

Зармаев Абдулсаида — Шалински района «Джалка» яхача совхоза хьажIаш хьалкхееча комсомольски кагирхой звена звеньевойна.

Истамилов Геланена — ВЛКСМ Советски райкома хьалхара секретара.

Космин Аркадий Михайловича — ВЛКСМ Грозненски горкома хьалхарча секретара.

Кисель Иван Константиновича — Юрий Смирнова цIерах йолча Грозненски крекинг-завода комсомольско-кагирхой установкан начальника.

Крюкова Нина Ивановнана — Сунженски района XIX партсъезда цIерах йолча колхоза Iасий леладерхочоа.

Котиев Вахена — Назрановски района «Назрановски» совхоза тракториста.

Литкин Иван Васильевича — Нохч-ГIалгIай совнархоза Производственно-товарни контора ВЛКСМ комитета секретара.

Лавренко Зинаида Георгиевна — Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза ВЛКСМ комитета секретара.

Лазаренко Нинена — Наурски чхьагIара совхоза отделенен комсомольско-кагирхой отделенен бригадира.

Мусаев Акбулата — ВЛКСМ Саясановски райкома хьалхарча секретара.

Магомадова Айманена — Курчалоевски района Ленина цIерах йолча колхоза кагирхой звено звеньеваяна.

Олейников Генадий Гавриловича — гор. Грознен ВЛКСМ Ленински райкома хьалхарча секретара.

Панюков Владимир Николаевича — ВЛКСМ обкома пропагандани агитацени секретара.

Плещанова Татьяна Васильевнана — ВЛКСМ обкома школай секретара.

Пивень Александр Григорьевича — г. Грознен ВЛКСМ Старопромысловски райкома хьалхарча секретара.

Сидоренко Василий Тимофеевича — ВЛКСМ Сунженски райкома хьалхара секретара.

Салтаева Залпана — Надтеречни района «Надтеречни» яхача совхоза дояркана.

Чагаев Баутдин Камалдиновича — ВЛКСМ обкома шоллагIча секретара.

Шевляков Иван Давыдовича — Грозненски химически завода № 6 йолча цеха комсомольско-кагирхой сменан начальника.

Янюнас Эльвирана — Ермоловски оалхазарий совхоза оалхазараш леладеча болхлочоа.

Янмурзаев Сайдула — Каргалински района «Октябра 40 шу» яхача колхоза жа Iуна.

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Заместитель
А. В. ТЕПСАЕВ.

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь
М. КОМАРОВ.

Москва. ЦIе майда.

Н. Грановске сурт ТАСС фотохроника.

Къахьегама толамаш доахаш,

ДегІайоагІаш латт республикан экономика а культура а

Октябрьски социалистически революцес ший овлан тІара эргадаьккхар Россен юстошка даьхача къамий вахар. Царца цхьана хувцаделар Нохч-ГІалгІай халкъа вахар а.

Октябрьски революцес уж къамаш мукъадаьхар паччахьа дукъа кІалхара, ираз долча кердача вахара никъ хьабийлар. Ленински къамий политика лелаярах, сийлахь-доккхача эрсий а кхыча а къамаша вошал дола новкъостал дарах Нохч-ГІалгІай халкъа экономика а культура а сихха дегІайоагІаш латт.

Вай мехка дахача къамий цхьа барт болча дезала юкъе Советски Іаьдал латтача шерашка Нохч-ГІалгІайченах хиннай лакха промышленность, механизаци яь боккха юрта боахам, формах къамий а чулоацам социалистически а бола культура йола республика.

Советски Іаьдал латтача шерашка вай республиках хиннай СССР-е йоаккхагІа йолча мехкдаьттан районех цаІ, мехкдаьттан промыслашта йизза механизаци яьй, хьаяьй керда заводаш, энергетически, газови, химически, машинаш хьаю, обувни ишта кхыйолча промышленноста отраслеш.

Республике арахецача валови продукцех ахане́л совгІа промышленносто арахец. 1913 шераца нийсдича 1957 шера йоккхача промышленностан валови продукци 25-зза дукхагІа хиннай.

10-зза дукхагІа хиннай мехкдаьттан промышленносто арахеца продукци, 300-зза дукхагІа хиннай металлообрабатывающи промышленносто арахецар.

Бовзаргбоацаш хувцабеннаб Нохч-ГІалгІай республикан юрта боахам а, цоах хиннаб механизаци яь дукха а отраслеш йола боккха боахам. ВІаши бувзам боацаш хиннача кагийча единоличны боахамашта меттел хьаяьй 96 колхоз, 34 совхоз. Колхозийи совхозийи кхашка болх беш я эзараш трактораш, комбайнаш, юртбоахаман кхыйола машинаш.

ХІанзарча НГІАССР-а территоре тІа 1913 шера 289 эзар гектар хиннад оахаш дола лаьтта, хІаьта хІанз из да 417 эзар гектар.

Лоадам боллаш дукхагІа хиннадка бола ялаташ а технически культураш а. Дикка лакхбеннаб хьайбай боахам а.

Советски Іаьдал латтача шерашка доккхий толамаш даьхад наьха унахцІено лораярна. ХІанз республике йолча территоре тІа болх беш хиннав веррига а 19 лор, 25 гаргга юкъера дийша медицински болхлой, 250 унхо лелаве йиш йолаш 4 больница хиннай. Алхха 1958 шера республике наьха унахцІено лораярна хьожададь 6 миллион гаргга ахча. ХІанз укхаза ба эзар гаргга лораш, 3 эзар совгІа юкъера дешар дийша медицински болхлой. Городашкеи районашкеи болх беш я 4105 моттиг йола 71 больница, 87 амбулатори. Больницашкеи амбулаторешкеи, поликлиникашкеи, шерагІа юкъе хьош латт наха дарба дара керда методаш.

ЦІаккха ца хиннача тайпара дегІадоагІаш латт халкъа дешар. Республике болх беш я 80 эзарнел совгІа дешархой бола 356 школа, 7 интернат, 67 школашка я школьни интернаташ, цул совгІа къонача болхлой 19 школа, юртарча кагирхой 38 школа я. 117 берий бешамаш, пионерий Дворец, мехкдаьттан, юртбоахаман, зооветеринарни, статистически, заготовительни, хьун техникумаш, педагогическии музыкальнии училищаш, паччахьалкхен къахьегама резервай системан 15 дешара заведени я.

Эзараш студенташ дешаш ба мехкдаьттани педагогически институташка. Республике болх беш ба 4561 хьехархои 250-нел совгІа Іилман болхлойи. Йолаш я 2 миллиони 351 эзари книжкай фонд йола 396 библиотека, 279 клубни учреждени.

Революци хилалехьа нохчийи гІалгІайи шоай йоазув дацар. ХІанз республике кепа тохаш да эрсийи, нохчийи, гІалгІайи меттала 32 газет, царех 4 республикански да. Книжкай издательствос хІара шера кепа теха арахец 150 гаргга цІи йола эрсий а, нохчий а, гІалгІай а метталла книжкаш.

Уж дерригa а толамаш даха торо хиннай Коммунистически партес а Советски правительствос а Советски Союзе дахача дерригача къамашта санна Нохч-ГІалгІай къаманна а экономика а культура а дегІаярна Іалаьмате чІоагІа новкъостал дарах.

ССКП Ленински Центральни Комитета гонахьа кхы а чІоагІагІа кхота а денна хьинаре къахьегаргда Нохч-ГІалгІай республике дахача дерригача къамаша шоай Даьхе кхы а хозагІа, кхы а чІоагІагІа иниз болаш хилийтарна.

НАСУХАНОВ,
НГІАССР-а Министрий Совета планово-финансови группан начальник.

ПЛИЕВ Ахьмад.

Октябрь

Хоастам хьона, ЦІе Октябрь,
Керда зама хьакхеллар.
Сийле хьона, ЦІе Октябрь,
Дунен ирзах тхо кхедаьр.
Никъ Ленина нийса хьехаш,
Тха Октябрь, хьо котбаьлар.
Къамий вошал дохарг-доацаш,
Хьоца даим чІоагІделар.
Ленина байракха кІалха
Вай дІакхувлар парти я.

Парти йолаш воашта хьалха
Коммунизме вай долхаш да.
Адмий кхоане сийрдайоахаш,
Сердал телаш хьо ма латт.
Іа довзийта ираз лехаш,
Халкъаш мукъадувлаш латт.

Хоастам хьона, ЦІе Октябрь,
Керда зама хьакхеллар,
Сийле хьона, ЦІе Октябрь,
Дунен ирзах тхо кхедаьр.

Даьхача толамех кхоачам хилац тхона

Советски Союза Коммунистически партен XXI съездеи Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизареи сийна социалистически ях а йоаржаяь тха комсомольски-кагирхой звенос декхар тІайийцадар 40 гектара тІара хьажкІаш 7 ноябрь тІакхачалехьа чуийца яха аьнна. Хьинаре къахьегарах ханал хьалха 3-ча ноябре йистедаьлар тхо хьажкІаш чуийца.

Дукха езача Даьхенна дІаеннай 22 эзар пунт томараш тІехьа хьажкІаш. Тхоай участкера хьажкІаш чуийца даьлча оаха лаьрхІай тхоай лоалахочунна Касумова бригаданна новкъостал де. 7-гІа ноябрь тІакхачалехьа цу бригадан хьажкІаш а тха новкъосталца чуийца яргья.

Октябрьски социалистически революцес оттаяь советски общественни строй йолча мара гучадувлац сага бокъонца дола хьинар а кхьакъал а, советски сага хов ше кхегаш дола къа ший а дерригача советски халкъа а вахар тоадарна, ший Даьхе кхы а хозагІа а низ болашагІа а хилийта хьегилга. Из къаьгта хьахьокх тха звенос баьккхача толамо. Хьалха, паччахьа Іаьдал латтача хана цІаккха а яьхаяц оаха яьхараш миссел хьажкІаш, 20 гектара кхай тІа хІара гектара тІара 144 центнер хьажкІаш яьхай оаха. Цоах кхоачам хулаш дац тхо. Оаха лаьрхІад тІадоагІача шера хІара гектара тІара кхы а дукхагІа хьажкІаш яха. Из декхар оаха кхоачашдерг хилара тешаш ба Коммунистически партеси Советски правительствоси юрта боахам дегІабарна хадданза беш бола теркам, ди тІехьа дукхагІа а говзагІа а хулаш йола вай техника.

Тахан дерригача советски халкъаца цхьана Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизара цІей дездеш оаха дош лу цІахо йодача хана кхы а дикагІа, тхоаш ца кходеш болх бе.

ЗАРМАЕВ ІАДДАЛ-САИД,
Шалински района «Джалка» яхача совхоза звеновод.

ЧАХКИЕВ Ювсап.

Октябрьски революци

Укх дуненна керда зама,
Нийсхон зама Іа йийллар.
Адамашта сийрда кІерам
Хьалхар хьалха Іа сегар.
Малхбоалехьа, малхбузехьа
ДІакхаьчай хьа зІанараш.
ДоагІа тахан адамаш.
Массанахьа хьона тІехьа
Кортамукъал йийхка гІабаш
Пархе тедаш, дохадеш,
Да паргІатох хьийга халкъаш
Колоний «даьй» лелхабеш.
Со тешаш ва сай дегахьа
Революцен сийрда малх,
Вай мехка мо, массанахьа
Кхоана хьожаргхиларах!

Октябра 41 шу дузача ден сийна

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дизад. Таханара ди дерригача Советски халкъа доккха цІей да. Укх ден сийна вай республикерча промышленнии юрта боахамеи предприятешка а организацешка а хьинар совгІа даьккха балха доккхий толамаш даьхад. ГІадбахарца Октябра цІей дездеш я Грозненски «Нефтемаслозавода» коллективаш а.

Аз «Нефтемаслозаводе» болх бу итт шу совгІа ха я. Заводе оператора болх бешшехьа, сайран мехкдаьттан техникум яьккхар аз. Цул тІехьагІа со хьожавир лакхерча операторалла. Даим сай болх дика, цІена лелабе гІертаж хьавоагІа со. Сона хов, хІара кходаь сом, хІара тІехкхоачашъяь процент Даьхен чІоагІал лакхъеш хургдолга. Таханарча ден сийна доккхий декхараш тІайийцадар тха 16-ча участкан коллективо. Оаха дош деннадар; махулла дукхагІа чурча торонех пайда боаккхаш, технологически режим чІоагІагІа лоаттаеш, хІара вахтах планал совгІа шишша тонн рафинат яха, хІара сменах 1000 тонн хийи, 1,5 тонн доагами, 1 тонн пари кходе. Ерригача участкашка коллективо барт болаш, чуйна болх барах 4 октябре 106 процент кхоачашдир тІайица декхараш. Из да Октябра 41 шу дузача ден сийна оаха Даьхенна луш дола совгІат.

Т. СЕРГЕЕВ.

Дог гІоздаларца дезду Октябра цІей

Сий дола Октябра цІей! ЧІоагІа гІадбахарца дездеш да Советски халкъ ер ди. Укх ден сийна доккхий къахьегама толамаш даьхад «Красный молот» завода коллективаша. Шийна кхоачача даькъах дикка коталонаш яха низ кхаьчаб тха № 4 йолча кузнечни цеха коллектива а. Тха коллективо Октябра 41 шу дузача ден сийна тІайийца хинна декхараш 138 процент кхоачашдаьд.

Аз заводе болх бу ши шу мара дац. Киргизе дийнахьа балха а ухаш сайран деша а дешаш машиностроительни техникум яьккхар аз. Заводе со вера техника диплом а долаш. Инструменташ лелаю мастералла хьожавир со. Со декхарийла ва ханнахьа механически жІовнашта эша штампаш, кхыйола приспособленеш лоаттае. Се болх бе воларелча гІоне цІаккха а сай бехках жІовнаш сеца латтийтаяц аз. Аьннар кхоачащдеш, сай болх ховш, из дика беш со хиларах со хержар цеха комитета председателалла. Цул совгІа Нохч-ГІалгІай АССР мехкдаьттани химическии промышленноста болхлой обкома Союза президиума членалла а народни заседателалла а хержав со.

Октябра 41 шу дузача ден сийна аз а ийцадар керда декхараш тІа. Аз дош деннадар: кузнечни цехе болх беча жІовнашта эша штампаш а приспособленеш а ханнахьа кийча хилийта, сай бехках механически жІовнаш сеца ца латтийта, иштта кхыдараши. Уж декхараш тІехкхоачащдаьд аз. Дог гІоздаларца таханар цІей дездеш я тха цех.

А. ДЗОРТОВ.

Хьинаре къахьегаро план кхоачашъяйт

«Сельстрой» тресте дукха ха йоаццаш керда вІашагІъеллача автотранспортни конторан коллективо итт бетта план 127,4 процент кхоачашъяьй.

— Къаьстта дукха нохчийи гІалгІайи а болаш дуккхача къамех йолча тха коллективо массаз а кхоачаши тІехкхоачаши ю шоашта дІаенна балха задани—йоах лакхехьарча экономиста н. Кудакепина. Болх дика барца белгалбаьннаб цига балха задани 158 процент кхоачашъяь Эсбулатови, 152 процент кхоачашъяь Ахьадови иштта кхыбараши.

Автомобилий водителаш дика хьож машинашка, хан-ханнахьа цІенью, даьтта хьокх, авари йоацаш болх нийса лелабу. Из бахьан долаш машинаш дика лел. Производственни план кхоачашъяра чІоагІа новкъостал ду ремонт еча бригадо а.

Сурта тІа: Зил-585 яхача самосвала ремонт еш боахк аьттехьа Жукови, аьрдехьа Грищанови.

Плиева тексти сурти.

Октябро енна бокъо

Октябрьски революци хилалехьа Россе дахаш дола зІамига къамаш шоай къаман культура а йоазув а доацаш дар. Доккхийча халкъашца нийса бокъонаш яцар цар, цул совгІа доккхагІа долча къамий оагІонгахьара тІалатташ низ-Іоткъам а бар царна. Цу тайпарча хьалашта юкъе даьхад нохч-гІалгІай къам а.

Октябрьски революцен дуІо йохаяь дІайихьар къаьнарча заман порядкаш, хьабийллар масса къамий доккхийчар а зІамигачар а культураш дегІайоагІаргйола никъ. Хьалха йоазув ца хинна нохч-гІалгІай къам хІанз из долаш да; формах къамани чулоацамах социалистическии йола культура толаме дегІайоагІаш латт. Из культура дегІайоалаярна чІоагІа лоархІаме да нохч-гІалгІай интеллигенци дукхагІа хилар. Шерра-шера дукхагІа хул лакхерча дешара заведенешка деша багІа нохч-гІалгІай кагирхой. Царна юкъе дукха мехкарий а ба.

Тоъала дукха кагий нахи мехкарийи ба Нохч-ГІалгІай паччахьалкхен педагогически институте деша багІаш. Царех дукхагІ бараш тІехдикеи дикеи дешаш, общественни балхаца дакъа лоацаш ба.

...Укх шера эггара хьалхара практике пионерски лагере хилар со. Сона гучадаьлар цигача берашта дика хьехар дукхьа а, уж нийса хьалкхедар дукхьа а Іалаьмате дукха ха дезилга. Бехктоккхаме декхараш да хьехархошта хьалхашка латтараш. Цудухьа уж сийлен декхараш — Советски Союза гражданаш хьалкхебелга — толаме кхоачашдар дукхьа, оаха тхоай беррига низ, беррига кхетам тІабохийтаргба дешара.

ШИШХАНОВ МУСА,
пединститута студент.

ПЛИЕВ Махьмад-саІид.

ЦІе байракх

КІалвисачоа денал телаш
Миска нах Іа вІашка увз,
ЦІе байракх, хьа наькъах тешаш
Хьоца халкъа вошал дувз.
КІезга баьхабац Іа мукъа
Хьа низ боа ткъам лестабеш.
Селхан ваьллар велхаш дукъа,
Велаш ва хьо хестаеш.

Бокъо йоаккхаш цІеца лийча,
ЦІе байракх, хьо лепаш я.
Хьона ткъамаш денна баьчча—
Сийлахь Ленин тхоца ва.
Хьо ца йовзаш, хьо ца ювцаш
Лаьттан букъ тІа моттиг яц,
Тха ЦІе Байракх! Хьоца къувсаш
Вола моастагІ веларгвац.

Долакха-юртарча тІем тІа хинна цІе эпсараш

(Цу тІем тІа хинначоа дагадоагІар)

ТЕРСКИ Совнаркомо соцам а баь, Къилбаседан Кавказе эггара хьалхара йола цІеча эпсарий инструкторски школа вІашагІъеллар 1918 шера 7-ча ноябре Терски республикан кертерча городе Владикавказе. Из школа юллилга доладаьр Ленина вайта Серго Орджоникидзе вар.

Городерча большевистски партийни организацеси Терски республикан революционерашеи къаьстта йоакхойора цу школен. Орджоникидзе керте а латташ, цар чІоагІа къахьийгар цІе эпсараш Іомабеш а уж большевистски хьехамца кхетабеш а. Владикавказски партийни организацес школе бахийта хьожабир денал дола массехк большевик. Тха партийни организаценна керте латтар комячейкан организатор вола нов. Василий Иванович Тесляи цу ячейкан секретарь вола нов. Кілосанидзеи. Нов. Кілосанидзе къайлагІа большевикий болх баь опыт йолаш вар. Школе цо лелаяь партийни кличка «Шубин» яр.

Хала дар цу хана цу школе бахийта дийша бола кагийнах лаха. Цу хана хиннача интеллигентех дукхагІа бараш революцех ца тешаш а цъзаза из гоама йолаш а бар, цудухьа школе деша боагІа нах вІашагІкхетилга шин бетта дІаьхделар. Цхьабакъда денал долаши тІема говзал йоаллаши нах бар юххера а вІашагІкхийттараш. Курсанташ Іомабора тІема гІулакх дика ховча наха. Артиллеристаш кийчбеш вар къаьнарча армен цІи хезза деятель а чІоагІа сий деш хинна артиллерист а вола инарал Маркус. Шоаш дешаш Іомадаьр тІем тІа леладе ховргдолаш Іомадора курсанташа.

Иштта оттадаьча гІулакхо ханал хьалха школа йисте яккха йиш хилийтар.

Краскомаш — тІема инструктораш аьнна цІи елар из школа йисте яьккхарашта. 1919 шера фавраль болалуш бирса ха эттар, школера дийша баьнчараш берригаш цхьана вІашагІа а теха, къаьстта дола эскара дакъа дир. Эскара дакъа дукхьал цхьан эпсарех латташ дола хІама укхаза мара граждански тІема историен кхычахьа нийсденнадац.

Казанский Евгений.

Цу ханна (февраля хьалхара денош) Долакха-юрта йисте тІом болабелар. Масса тайпара герз долча кІайча эскара дикагІча доакъошта дукхьал айттар къонахчулахи кІайбаращцарча моастагІалахи дог дизза бола гІалгІай къахьегамхой. Оакхарий санна, дорхбенна летача белогвардейцашта дукхьал лаьттар гІалгІай кІантий, цигача тІолла чакхвала гІертача моастагІчоа ка ца луш.

КІайча эскаро тІа-тІа а керда низ тІакхувлар цига, цхьабакъда Долакха-юрта лийта гІалгІай эшабе маганзар царна.

ГІалгІашца беча тІема гІулакх а дайза, кІай эскара командованес гІалгІай дошлоюшта дукхьал дошлой овттабе план оттайир. Бийсанна Долакха-юрта тІаэзар цар керда дошлой доакъош, дуккха йоккхий топаш а йолаш. Белогвардейски командованес лийрхІачох Іийрийна къар ца луш, ше цхьаь дукхьал даьнна гІалгІай зІамига къам хІалак дергдола тІом болабала безаш бар.

Иштта хатар тІаэтта гІалгІай цхьаь битанзар ЦІеча Эскаро. КІайбарий уйла а ейза, цІий Іо а ухийташ Долакха-юрт моастагІчох лораеш лаьттараш та бийсана новкъостал дахийтар: шоай начальника Евгений Казанске команда луш бола цІе эпсараш, грозненски болхлой рота, Шолжа йистерча казакий дошлой сотня, Костя Пау Ти-сана отрядацара китайски тІемахой, Владикавказера добровольцаш...

Шоаш котбаргхиларах чІоагІа тешаш бар кІайбараш. ТІема низ а говзал а шоаш дика техка, яйза бола гІалгІай мара кхы дукхьал отта хІама дац яхаш бар уж.

ШоллагІча дийнахьа Іурра шоаех чІоагІа бІу беннача кІайбараша, гІалгІай хІалак бе лерхІаш, тІом болабир, цхьабакъда берд а хинна дІаайттача гІалгІаштеи эрсаштеи тІанийсбелар уж. Дика вІашагІбелла тІом дукхьал баьлар кІайбарашта. Кагий топаш, пулеметаш, бомбаметаш, йоккхий толаш йола цІе эпсараш, Грознера а Шолжа тІара а къаьна тІемахой Шаухалов Джамарза керте латтача гІалгІай ротаца цхьана дукхьал айттар царна.

Дика вІашагІкхийтта, тІом говза бе ховш, цу ханара массадола тайпа герз дола эскар гІалгІашта мичара денад ца ховш цецбаьннабар кІайбараш. КІайбараш къаьстта хІалак бора цу хана тІалгІашка кІезига хиннача йоккхийча топашеи пулеметашеи. МоастагІа чІоаггІа тІагІертача, еттача топаша юхатохар из. Долакха-юрт лораеш хинна фронт йохае кІайбараша атака майинге а, цІеча эскара артиллерес йохайора цар атакаш.

Долакха-юрта баьча тІем тІа къаьстта белгалдаккха дезаш да йоккхийча топий пхорч шортта хинна хилар. Мальсагов Орцхос хьалхле а лелаеш гІалгІаша гулдаь хинна йоккхийча топий пхорч Назране хиннача арсеналера хьахкухьар. Долакха-юрта баьча тІема гІалгІашта хьалхле лелаяьр нов. Мальсагов Орцхо вар, Долакха-юрта хинна йоккхача топашца беш бола тІом вІаштІехьа баьккхар цо. Цхьабакъда цунна чов хилча, кІайбараша чоте а ца лоархІаш, бехар йоккхача топашца бу гІалгІай тІом. Иштта гІулакх эттачул тІехьагІа, шоллагІча дийнахьа Іурра Долакха-юртара йоккхача топашца бу, дика вІаштІехьа баьккха, тох-тохар меттахьа кхеташ тІом болабелча кхы а чІоагІагІа цецваьккхар моастагІа.

Кхы а низ тІа а бена, кІайбараша хадданза еча атакаша кІаьдбаь Долакха-юрт лораеш хиннараш, са дайнача гІолла ТІой-юрта тІехьашка баьлар. Шин дийнахьа кІайча эскара дошлошца чІоаггІа, къиза тІемаш даьчул тІехьагІа, гІалгІай дошлой тІехьашка а боахаш, ТІой-юрт хьалаца болабелар кІайбараш. Эшаш латт аьнна хеталора.

Иштта сагот деннача хана цІаьхха новкъостал дера: Калмыков БатІал хьалха а волаш бола черсий дошлой кІайбарашта юккъе чухьийлхар. Царца цхьана бар лоамарча дерригача къамий къонгаш а. Берригаш майра, шоаш кхо ца беш Советий Іаьдал, лаьтта, лоаман къамий кортамукъал бахьан лийтар уж.

Долакха-юрта халкъий доттагІал хьахьокхаш бола, дуккхача къамаша цхьа барт а болаш кІайбарашта дукхьал, Советий Іаьдал бахьан бу тІом хилар. Долакха-юртара лелхабир кІайбараш. Долакха-юрт лораеш хиннараш кхы эшабе маганзар царна.

Калмыков БатІал.

Зийхьа кхы а нах ца боабайта, Назране кхаччалца тІехьашка довла аьнна приказ делар Орджоникидзе. ДІайха лазар кхийтта цамогаш хинна XI-гІа ЦІе зекар эшадаь, хьаьрбаьнна кІайбараш эшабе низ хургбац аьнна хийттача хана, иштта бола низ нийсбелар! Из низ бар гІалгІай зІамига къам! Цу къаман массаз а хургба тешаме доттагІий.

КІайбараш дика кхетабир цу тІемо. Шоаш эхь долаш эшар дика дагадоагІар кІайбарашта. ТІехьа тІайоагІача хана партизанашца беш хиннача тІемаш тІа, партизанаш дукхьал айттача бовдар уж.

ЧІоагІа хала яьккхар из котало: цига байнача гІалгІай, черсий, Долакха-юрта тІем тІа хиннача хІирийкерминистий дукхал лаьрхІа вала хала да; китайски отряде хиннараш берригаш а байр цига, кІезига дийна бисар грозненцехи сунженцехи, хІаьта 180 цІеча эпсарах 131 вийра, юхе бисараш чов хинна а айп баьха а бар. Чов хинна вар цІеча эпсарий школен начальник а Долакха-юрта хиннача фронта штаба начальник а вола нов. Казанский.

Долакха-юрта баьча тІем тІа турпалал гойташ лийтар тІемахойла совгІа гІалгІай боккхий нах а бераш а, тІем тІа боабаьрашта юкъе уж а нийслора.

М. ЛЫСЕНКОВ.

Хьалха хинна красногвардеец а партизан а, цІеча эпсарий Владикавказски инструкторски школен курсант-выпускник, Долакха-юрта баьча тІем тІа артиллерийски подразделенен хинна командир.

* * *

Нохч-ГІалгІай республикански краеведчески музее советски заман зала чу «Долакха-юрт лораяьраш» яха альбом да; цу тІа да Долакха-юрта тІем тІа хиннача къонача цІеча эпсарий а цар соратникий а фотографеш. Цучу да цу тІема белгалъяьнна моттигаш а гІалгІай халкъа къонгаша баьча турпала тІема цхьайола оагІонаш а гойта сурташ.

Грозненски эпсарий цІагІа, тІема кабинете да Къилбаседан Кавказе эггара хьалха хиннача цІеча эпсарашта — Долакха юртеи Ассиновскеи хиннача тІемашта юкъе дакъа лаьцача, цІеча эпсарий Владикавказски инструкторски школа йисте яьккхача курсанташта хетадаь стенд.

халкъий доттагIал чIоагIдеш...

Кхоачашдир тхоай дош

Тха механизаторий коллективо дика къахьийгад укх шера. Бригада йоагIачул совгIа 679 гектар хьажкIаш дIайийра оаха, кIа дийра 200 гектар тхоай планал совгIа, иштта кхоачашийр кхыча культурай план а.

Механизмашца ялатийна даь гIулакх дувца а дезац, хIана аьлча, гIулакх массане ду дIадийнача ялата. Цхьабакъда, хьийга къа довнзар тха: дика хьийкъар кIа, гидуаргаш яьлар хIара гектара тIара 17 центнер, хIаьта бригадо дIайийнача хьажкIий хIара гектара тIара 45 центнер ялат доал юкъера лаьрхIача.

Механизмашка дика хьожаши болх дика беши хьабаьхкаб трактористаш: Горокоев Салантири, Кулбужев Мухарбик, Сурхоев Iийса, Шибилов Осман. Царех сато шоашта тIадилла декхар кхоачаш ца деш дитадац. Нормаш 140—160 процент кхоачашъю. ХIаьта Сурхоев Iийсай трактор ремонта сецаяц диззача шера.

Трактористаш тоъал бац тха бригаде, хIаьта а цхьанне шоллагIчоа новкъостал а деш, бригада йоагIа еррига план сийленца кхоачашъю коллективо. ВIаши новкъосталаш дар новкъа хилац механизатораштта шоайла яхь лелае, цаI шоллагIчул дикагIа болх бе гIерт. Коллектива юкъе лелача социалиситчески яхье, хIара механизатор дикагIа болх бе, Даьхенна дукхагIа юрта боахаман продукташ Iалашъе тIахьех.

Совхоза тракторни бригадашта юкъе хьалхара моттиг лелаеш килара дIа-юха тела ЦIе байракх еннай коллектива. ХIанз тхоашка йола хьалхлеи, дIа-юха тела ЦIе байракхи кхыча бригадашка ца кхачийта лархIаш я тха коллектив.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцен 41 шу дузача денга 600 гектар гурахьа дув кIа дIадийна даккха дош деннадар оаха. Из дош кхоачашдаьд механизатораша 6-ча ноябре.

Кастта хургйолча партен XXI-ча съездага кхы а дикагIча хьоккхамашца даха уйла йолаш да тхо. Оаха лаьрхIад цу ханалехьа масса а йола юрта боахаман механизм ремонт яь яккхеи, 1959 шерарча бIаьстан балхашка дика кийчдалеи.

КУЛБУЖЕВ КЪАМБОЛАТ,
«Октябра 40 шу» яхача совхоза 5-ча тракторни бригадан бригадир.

Иштта болх бу дуккхачар

Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революцен цIей вай мехчкарча къахьегамхой деза ди, боккха кхаъ бола ди да. Цудухьа ше-ше дикагIа болх бе гIерташ хул нах цу ден сийна. Тха коллективацара болхлой а ба иштта болх беш.

Механизаторал аз болх бу дуккха шераш да. Дукха беза сона из болх. Дуккхача шерашка беча балха гучадаьккхад сона массехк говзал Iомаяь ца килча бокъонца вола механизатор хила вIаштIехьа доацилга.

ДукхагIа механизатора говзалаш ха гIерташ аз Iомаяьй тракториста говзал, комбайнера, шофера, слесара, токара, электросварщика говзалаш. Цу гIулакхаша механизмашца болх дикагIа бе, царна эшар дикагIа ха вIаштIехьадоах.

Казахстане аханза даьда лаьтташ карадерзадеш дикка накъа яьлар сона уж говзалаш: массехказа социалистически яхье хьалхара моттиг яьккхар аз, хIаьта ВЛКСМ ЦК Сийлен грамоташ елар сона кхозза, шозза ВСХВ дакъа лоацаш а хилар.

Къаьстта чIоагIа гIулакх дир сона Iомаяьча говзалаша даьй мехка цIаввча.

Укх шера аьхки ялатийна механизмашца гIулакх де дезача хана, мутIараштта юкъе лелартйола тракторaш йоацаш ха эттар совхозе. Болх беш йоацаш, еха лаьтта къаьна «У-2» яха трактор айса тоае лаьрхIар аз. Запасни оапхалаш яцар, хала болх бар из. Цхьаяраш юха тоае а, керда хьае а йийзар. Бакъда лаьрхIар кхоачашдир аз.

Иштта тоайир лафетни жатка а. Ази Боков Iалауддинеи цунца 300 совгIа гектар ялат хьекхар, сменах 1,5 совгIа норма а йоахаш.

Аз санна «У-2» яха къьна трактор юха тоайир Коригов Хьасана а. Цун а я массехк говзал.

Дика къахьегаш ба тха механизатораш таханарча ден сийна. Царех ба: У. Арсамаков, Х. Комурзоев, М. Даурбеков, кхыбараш. Лоацачa хана хьажкIаш чуийца яхарна шоашкара доагIа новкъостал деи гуйран ялаташ дIадийна бовлеи дош деннад тха болхлоша.

КОРИГОВ Б.,
«Ингушски» совхоза тракторист.

ХАШАГУЛЬГОВ МАХЬМАД.

Октябрага

Шовздкъеи цхьаъ шу
Тахан доал хьа,
Сийлахь боккха
Са Октябрь!
Даьраш тахка,
ЛархIа велча,
Из я чIоагIа
КIезига ха.
БIайха кхийтта
Ший зIанраща,
Малхо тела
ЙIовхал санна,
Революци
Хилча денца,
Ираз, беркат
Iа тел тхона.
ХIара шерра
Къона ухаш,
Даьхен рузкъа
Сов Iа доах.
Масса хана
Дегаш делаш,
Тхо хьо накъа,
Хьийдда ух!
Ког когаца
Цхьан Iа боахаш,
Даьхен рузкъа
Алсам доахаш,
Долх тхо хьоца,
Хьалхе лехаш,
Коммунизмага
Наькъаш дехкаш.
Бакъдар дийцча,
Е са иллеш
Керда дац.
ХIанад аьлча,—
Ший са санна
Хьо дукха безаш,
Хеста ца беш
Поэт вац.
Дилла санна,
Марша да хьо,
Ва тха гIоза,
Къона цIей!
Шу мел доала
Тхо къон де Iа,
Ва тха боча
Деза цIей!

1958 ш.

КъахьегамаI совгIаташ

Октябра 41 шу дузача ден сийна тIайийца декхараш кхоачашде гIерташ дукха а дика а къахьийгад Сунженски мастерски участка болхлошеи инженерно-технически болхлошеи.

Укх шера хьу кийчъяраи из хьановкъа яккхараи йоагIа план ханал кьалха, 28 октябре, 110 процент кхоачаш а яь, Первомайски района мастерски участкашта юкъе хьалхара моттиг лаьцай цар.

Октябра бетта къаьстта дика толамаш даьхад подъемника тIа болх беча бригадан членаша. Царех ба тракторист Зеленский, болхлой Парфишина, Стрельникова, Уманяева, Царькова. Бетта йоагIа план 160 процент кхоачашъяьй цар бригадо. Электропильщикаша Халинеи Мятчинеи 170 процентага кхачийтай октябра бетта планах йоагIа норма. Хьу кийчъеча бригадашта ца хаддаш электроэнерги лоаттаяьй электромеханика нов. Миновскес а. Хьун юкъера тийда хьу хьаарайоаккхаш дика болх баьб шофераша И. Чичевс, М. Калинича, М. Смагина. Ха догIа делхаш во лаьтта яле а, 170 процент кхоачашъяьй цар октябра бетта план.

Октябра 41 шу дузача ден сийна тIайийца декхараш тIехкхоачашдаьд Сунженски мастерски участка коллективо. Из да Октябра цIейна дика совгIат.

С. ДУДАРЕВ.

ДоттагIлен цIей

Юрта дIакхача дикка никъ болча хана а гуча дар, укхаза моллагIа тайпара доацаш, деза ди долга. Грознера Орджоникидзе болача боккхача наькъ тIара Ачхой-Мартантахьа никъ дIаласттача хьалтеха йоаллар доттагIлен цIей дезде боагIача хьышашка моаршал хоаттaш йола йоккха лозунг.

Ачхой-Мартане дIакхоаччача, юрта йистте, наькъа дехьеи сехьеи латтар хьаьший сийна оттабаь хоза кийчбенна говра баьреш. Цlеча байракхашцеи, лозунгашцеи, плакаташцеи кийчъяь яр юрта улицаш, майдане.

2-ча ноябре укхаза дар доттагIлен цIей. Iуйрийна 10 сахьат доалача хана цIеча байракхашцеи, лозунгашцеи кийчъяьча машинашца Ачхой-Мартане кхаьчар Сунженски, Первомайски, Урус-Мартановски районашкара къахьегамхой. Ачхой-Мартанерча къахьегамхоша, тух-сискалца духьал а баха, тIаийцар цIей дезде шоаш болча баьхка хьаьший.

Цу дено цIаькха а тешал деш хьахьекхар вай мехка дахача дуккхача къамашта юкъера дохартдоаца доттагIал, цхьан цIен дезал а хинна бахаш болча къахьегамхошта юкъера барт-цхьоагIо, Октябрьски революцес царна юкъе чIоагIдаь вошал.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революцес, дерригача дунен пролетариата баьчча В. И. Ленин керте латтача Коммунистически партен хьаьlленца, дунен тIа эгтара хьалха шийса къоастадир къамий дош. Хьалха дукъа кIал лаьтта а бокъо йоацаш а хинна Россен къамаш кортамукъа а даьнна цхьатарра бокъо а йолаш дIаэттар. Паччахьа правительствос леладаьча моастагIалла меттел вай мехкарча къамашта юкъе доттагIал чIоагIделар, царна юкъе эттар бокъонца дола вошал.

Вошал дола уж гIулакхаш вIаши новкъостал а деш хьахилар хIара къамо юкъарча гIулакха шийга доагIа даиьа лоацаш, кхыча къамашта новкъостал деш, хиларца. Къаьстта холуш а хиннад, хIанз холуш а да эрсий халкъо советски кхыча халкъашта деш дола политически а, экономически а, культурни а новкъостал.

Октябро хьадаь Советски Союза халкъий доттагIал кхы а чIоагIделар социализм хьалъярна лоаттабеча къовсаме, Сийлахь-боккха Даьхен тIом хиннача шерашка, кхы тIа а чIоагIлу из сийрда тIехьале — коммунистически общество хьалъярна лоаттабеча къовсаме.

Эрсий болхлой классо, эрсий халкъо вежарий новкъостал дарах ца дезача бесса сиха дегIа а даьхкар, цхьа дезал хинна дIа а эттар паччахьа дукъа кIал лоаттадаь Россера къамаш.

Эрсийи нохчийи, украинцашии гIалгIайи, хIирийи аварцаши, вай мехкара кхыдола къамаши хьынала къахьегаш да вай мехка коммунизм хьалъярна. Из гIулакх доккхача тешалца хьахьекхар доттагIлен цIей дездеш 2-ча ноябре Ачхой-Мартане йиъ районера вIашагIкхийттача дуккхача къамех болча наха.

Кулгаш лувцаш, вIаши моаршал хетташ, цигахьа а укхазахьа а, миIмиIинге эрсийи нохчийи, эрсийи гIалгIайи цхьана халха бувлаш, вIаши кхааш доахаш чIоагIа безаме сакъийрдар вIашагIкхийттараша.

Хоза кийчъяьяр района майдане. Цlеча байракхашцеи лозунгашцеи хоздаьча культуран ЦIен тхов тIа, пен хьалкхоачалучара беррига пена дIоаххал хьалъоттадаь да, аьрдехьа реактивни самолети аьттехьа ша бохабу «Ленин» цIи йола атомни кемеи а долаш юккъе даьхен рузкъаш а дувцаш дола, художникаша яздаь доккха панно. Панно тIа, кIалгIолла яздаь да кура дешаш: «Оаха доккхал ду тхоай Даьхенах».

Панно кIал, юккъе Советски Союза герб а йоаллаш, пенаца дIатеха йоахк вай промышленность, юрта боахам дегIабар дувцаш йола диаграммаш.

Иштта хоза кийчдаьча культуран ЦIенна хьалхашка, майдане, гулбелар цIей дезде баьхка нах — массехк эзар саг. ВIашагIкхийттараштта юкъе ба, ССКП Нохч-ГIалгIай обкома, Культуран Министерствон, Грознерча а кхыча районашкарча а общественноста викалаш.

Iуйрийна 11 сахьат даьлча хьайийлар доттагIлен цIейна хетаяь митинг. Трибуна тIа ба хьаьший а фусам даьй а викалаш, ССКП обкома а Культуран Министерствон а болхлой, тайп-тайпарча къамех бола районашкара сийдола боккхий нах.

Митинг хьайийлар Ачхой-Мартановски райисполкома председатела нов. Малаев Супьяна. Района юрта боахаман къахьегамхой а организацей болхлой а цIерах хьышашка дIайха моаршал а хьатта цо аьлар: дикка къахьегама коталонаш яьхай тха районерча къахьегамхоша укх шера, цьаболча къахьегамхоша хьалкхедаьд хIанзолца районе ца хиннача тайпара дика хьийкъа ялат, иштта даьхад кхыдола толамаш. Нов. Малаевс цIераш яьхар районе дикагIа болча къахьегамхой, йоалайир паччахьалкхен план районо кхоачашъяр гойташ йола цифраш. Уж коталонаш — белталдаьккхар нов. Малаевс — яьхай цхьа барт болаши цхьан цIен дезал санна юкъе вошал долаши шоай Даьхе хозъе къахьегача 22 къамах болча районерча къахьегамхоша. Ший къамаьл нов. Малаевс чакхдаьккхар, Советски Союза Коммунистически Партенеи, халкъашта юкъерча доттагIлаи, дунен машараи моаршал кхайкадарца. Митинге вIашагIкхийттараша дIаьхдаь тIоараш техар из моаршал айдеш.

ДоттагIлен цIей долча вIашагIкхийттарашка ССКП Нохч-ГIалгIай обкомеи, Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Советеи, Нохч-ГIалгIай АССР-а Министрий Советеи цIерах моаршал делар ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. Сагаев Шамсудина. ДIахо йодача хана а чIоагIлулда вай вошал, доттагIал, цунца дувзаденна вай доаха къахьегама толамаш, аьлар нов. Сагаевс.

Шо-шоай къахьегамхой коллективашкара, митинге хиннарашка моаршал луш а, доттагIалца йоахаш йола коталонаш совъялар ловш а къамаьлаш дир: Сунженски райисполкома председатела нов. Андриановс, Урус-Мартановски районерча совхоза звеньевойс нов. Осмаевс, Ачхой-Мартановски района «Новосельски» совхоза тракториста н. Шматовс, ССКП Первомайски райкома секретара нов. Котиковс. Митинге хиннарашка Нохч-ГIалгIай рспубликан кагирхой цIерах моаршал делар ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. Б. Дидиговс.

ДоттагIлен цIей дезде вIашагIкхийттарашка моаршал хатта баьхкар районера пионераш. Цlеча байракхаца, локхаш шоай пионерски зурма а йолаш, баьлар уж трибуна тIа. Iалаьмате чIоагIа дегаш гIоздаьнна, гIадбаха тIоараш техар наха цар массане цхьан кхайкадаьча «Партена Сийле», «Даьхенна Сийле» яхача дешашта. Пионераша аргI-аргIа ешаш, районера дикагIа бола къахьегамхой а, вай Даьхеи, партии. хесстаеш йола стихаш йийшар. Цул тIехьагIа, трибуна тIа болча сийдолча боккхийча наха а, бехктокхамерча болхлошта а зизаш делар.

Массане а чIоагIа тIоараш а тохаш гIадбаха дездир доттагIлен цIей. Митинг йистейоаллаш Советски Союза гимн лекхар духовой оркестро.

Делкъел тIехьагIа цхьа сахьати ах сахьати даьлча Советски Эскара вежарий каш тIа зизаш дехкар, цул тIехьагIа Ленински комсомола 40 шу дизара цIерах буллача ДоттагIлен аллеян (наькъа) оагIошца гаьнаш егIар.

Сайрийна ялх сахьат даьлча доттагIлен цIераш йийзар, тайп-тайпара бос бола ракеташ урагIа ахийтар, ловзараш, халхараш деш, иллеш доахаш сакъердам бир.

ДоттагIлен цIей дезде вIашагIкхийттарашта дийнахьа дола кино хекхар, иллеи халхареи Нохч-ГIалгIай ансамбла концерт оттадир, Грозненски Сталински района Ленина цIерахча Культуран ЦIен художественни самодеятельноста концерт хьекхар, иштта кхыдола дуккха а сакъердамеи доттагIлени гIулакхаш дир.

ДоттагIлен цIей долча баьхкача Нохч-ГIалгIай республикерча писателаша шоай балхаш дIахо де лаьрхIа гIулакхаш дийцар.

Дерригача денна болх беш хилар тайп-тайпара литература, керда хIамаш дохкаш хинна автолавкаш, киоскаш, тикаш. ЦIей чакхдаллалца болх бир районашкара а Грознера а яьхкача ресторанuй, буфетий, кафей, гастрономий коллективаша.

Бераштa тенакий театр оттадир Грознера енача Тенакий театран коллективо.

Боккхача сакъердамца, йоккхача дега гIозаца дездир доттагIлен цIей йиъ районера вIашагIкхийттача массехк эзар саго. Цу дено цIаькха а хьахьекхар, СССР халкъашта юкъера доттагIал чIоагIален лард хилар, Советски паччахьалкхен низ духбувла хьаст хилар, коммунизмага йодаш йола Советски социалистически общество дегIайоалаеш бола низ хилар.

Дуне мел доал дахалда тIехь-тIехьагIа чIоагI а лулда Совески Союза халкъашта юкъера доттагIал.

З. ДАУРБЕКОВ.
Т. ТЕБОЕВ.

ДоттагIлен цIей дездеча хинна митинг. И. Плиева сурт.

Пионераш боккхийча наха зизаш луш боахк. И. Плиева сурт.

Халхар деш боахк. И. Плиева сурт.

Сево хьувкъайир хьажкIаш дика

Коммунистически партеси Советски правительствоси вай мехкара халкъа боахам дегIабоалабарна массаза а чIоагIа лоархIаш да, балха юкъе керда, дукхагIа пайда лу гIулакхаш доаладар. Къаьстта чIоагIа лоархIам болаш да хьалха латтача боахамий опыт, дика ялат хьувкъадеш болча говзанчай опыт кхычарна йовзийтар, цунах пайда эцар.

Совхозаштеи колхозаштеи хьалхашка хIанз латта декхар да хьажкIаш дика хьувкъае ховш болча къахьегамхой опыт массанега а дIайоаржаяр, из шоашка хьаэцар.

Ший тайпара гIулакх де дезаш культура я хьажкIа. Цудухьа, уж дикагIа хьувкъаргйола гIулакхаш де гIерташ дика къахьийгад «Лермонтовски» совхоза коллективо укх шера.

ХьажкIаш дIае лаьрхIача лаьттах 350 гектара тIа дохкаденна кхо диллар 3000 тонн, хIаьта 450 гектара тIа, хIара гектара 2 центнер суперфасфат е 38 килограмм фосфор а кхоачаш минеральни удобренеш ехкар.

Iай вIашагIъеллар хьажкIаш хьалкхееергйола 30 звено. Беррига звеньевойш вIашагIа а теха, юрта боахаман Iилманнеи практиканеи карагIдаьнна, дика ялат хьувкъаду тIулакхаш дувцаш семинар йир. ХIара звенон участка тIа хьажкIаш дика хьувкъаргйолаш дола агротехнически балхаш кийчдир.

Звеньевойштеи трактористаштеи практиках дIадовзийтар квадратно-гнездовой способах хьажкIаш дIаера наькъаш, фуна калибровка елга, агротехникан кхыдола гIулакхаш.

Звеньевойл оттабир дикагIа болча болхлой, трактористаш, прицепщикаш — масса а йола культура дика хьувкъаяр шоай декхар лоархIаш бола нах. БIаьстан юххье хIара звенона ше-ший лаьттан дакъа дIаделар, механизированни звеношта 75—100 гектар а кхоачаш, хIаьта звеноцарча хIара сага 5 гектар а кхоачаш.

Совхозе дIайийр 3267 гектар хьажкIаш, царех 2831 гектар квадратно-гнездовой способах а ювш. ХьажкIаш тIаяьнначул тIехьагIа, нийса квадраташ хиннача 1900 гектара тIа дIоахали шорали культиваци йир, макха баьккхар, массанахьа а кулгашца оасар дир.

ХьажкIаш дIае мел лаьрхIа хинна лаьтта ноябрьи декабрьи бетташка зябах аьхар 22-25 сантиметр кIоаргал а долаш. БIаьстан юххье макха баьккхар 12—14 сантиметр кIоаргал а долаш, цул тIехьагIа лаьтта кIалтIа доаха улгаш ца доаккхача нохаращца 8—10 сантиметр кIоаргал а долаш харшаш даьхар. Цу балхаша Iалашдир хьалхьайна йоархIаш дIайоахилгеи ялат дIаде лаьтта цамца доаккхилгеи. Цул тIехьагIа цIаькха макха баьккхар лаьтта нийсдеш.

ДIаде деза хьажкIий фу, дIаделехьа дуккха ха хьалхагIа калибровка а яь 96—98 процент зIирг теха а долаш кийчдир. ДIаделехьа ши кIира хьалхагIа «Гранозан» яьха моллхаш а теха сихагIа тIадаргдолаш тоадир, хIаьта ялатийна зе деш йолча садоахкача хIамашта духьал фуна цхьан тонна 10 килограмм а кхоачаш гексохлоран (дуст) техар.

Белгалбаккха безаш дика болх бир квадратно-гнездовой способах хьажкIаш дIайийначa 8-ча отделенен коллективо. Цар дIайийнача 429 гектара тIа нийса квадраташ а йолаш тIаяьлар хьажкIаш. Из болх дика барах совгIаташ деннад трактористашта: Заумаев Алдыбираи, Пашков Юренеи, сеялщикашта: Митигиев Идранаи, Чакуев Абуязийтаи, иштта кхыбараштеи. ХьажкIаш нийсача квадратех дIаеро царна тIехьагIа ду гIулакх аттача даьккхар, дикагIа уж хьувкъийтар.

ТIаяьннача хьажкIашта, квадратно-гнездовой способах дIайийнараштa дIаоахали шорали шозза культиваци йир, механизмашца гIулакх дир, канаш даьхача хана кхаченна лаьрхIа минеральни удобренеш йийтар царна, нийлхийр.

ДIайийнача хьажкIех 775 гектар силоса хьекхар. Царех хIаране тIара 409 центнер моша доакъар даьлар юккъера лаьрхIача, хIаьта цхьайолча отделенешка 500 совгIа центнер а даьлар. ЦхьоалагIча отделенен Гадаева Зинай звенос доал даьча 36 гектерах хIаране тIара 760 центнер яьлар. ХIанз совхозага хIара Iатта 16 тонн кхоачаш силос я.

Ялата лаьрхIа чуэца езача 1500 гектар хьажкIех чуийца яьннай 1100 совгIа гектар. Царех хIаране тIара юккъера лаьрхIача 54 центнер томараш тIехь хьажкIаш яьннай. 1-ча отделенен Умаров Махьмад бригадир волча бригадо хIара гектара тIара 70 центнер яккхай, хIаьта Гайрбеков Ахьме звенос шийгарча 82 гектарах хIаране тIара 107 центнер яьккхай.

Ше тракторист ва н. Гайрбеков. Цо ше дIайийра тIехьагIа ше чуийцача кхай тIара хьажкIаш, ший новкъосташца ше дир царна гIулакх а. Ялат чуэцача хана нормах 7 центнер йоагIача, дийнахьа 21 центнер а кхы совгIа а хьажкIаш йоахар цун звеноцарча болхлоша Сулимановси Хуцаевси.

Иштта дика болх бир шоай участкашка звеньевойша Накаеваси Хазбулатоваси.

Совхоза берригача къахьегамхоша чIоагIа лоархIам беш культура я хьажкIа. Укх шера дIайийнарел совгIа 1200 гектар кхы а уж дIае лаьрхIа я совхоза коллектив 1959 шера. ХIаьта ерригаш а квадратно-гнездовой способах дIаювргйолаш а я. ХIаьжкIаш дIаювргйола лаьтта хIанззехьа а хьакъоастдеши звеношта дIадекъаши да. ТIадоагIача шера ялата кхы а дикагIа доал де лаьрхIача тха коллективо кхы а дикагIа хьукъадергда из.

В. ДРЕВЕЦКИЙ,
«Лермонтовски» совхоза керттера агроном.

НГIАССР-а колхозашкеи совхозашкеи гIолла юртбоахама балхах йола 1958 шера 2-ча ноябрера

СВОДКА

	Гурахьа дIадув ялат	ХьажкIаш чуэцар	Зябь ахар	аьIржа пар хара
Шелковски	110	129	34	—
Советски	107	124	—	—
Сунженски	103	95	52	—
Первомайски	102	33	40	—
Шалински	101	92	18	—
Гудермесски	100	109	30	—
Наурски	99	93	57	28
г. Грозни	97	87	59	29
Грозненски	96	99	21	10
Урус-Мартановски	95	99	5	—
г. МагIалбик	94	68	35	—
Курчалоевски	89	89	51	—
Каргалински	88	103	29	—
Надтеречни	88	81	22	—
Ножай-Юртовски	80	74	1	—
Ачхой-Мартановски	74	87	25	41
Саясановски	66	86	—	—
Веденски	59	63	—	—
Назрановски	42	49	14	—

Вошал долча мехкашка

Iалаьмате дика итогаш

ПЕКИН, (ТАСС). Китаян тайп-тайпарча районашка халкъа викалий провинциальни собранеш сессеш я. Укх шерара итогаши хьатIадоатIача шера хургйола планаши ювц цу сессешка.

Хэбэй провинцен халкъа викалий собранен сессе белгалдаьккхар, халкъа боахама дерригача доакъошка къахьегамхоша укх шера доккхий толамаш дахар. Йоккха йокъал этта йоллашехьа а, цIаккха ца хиннача тайпара чIоагIа хьувкъийтар Хэбэе ялат — 45 миллиард цзинь (цзинь 0,5 кг. я) совгIа ялат даьккхар. Кхашка хий дехкилга чакхдаккхар бахьан долаш хьийкъар из. БIаьш эзараш болча наха хIара денна къахьийгар сунташ, каналаш, шлюзаш ехкача. Цхьан шера 7 миллиард кубометр лаьтта аьхка хьал а доаккхаш, 65 миллион му долча кхашка хий диллар.

Цхьан единица тIа лаьрхIа ялат чIоагГIа хьувкъийтара тIехьа этта болам шерра боаржа а баь, дукхагIча уездашкарча ахархоша му тIара 500—800 цзинь ялат даьккхар.

Провинцен промышленни предприятешкарча болхлоша укх шера 9 бетта соахкарча цу ханаца нийсйича 67 процент дукхатIа арахиййцай промышленни продукци. Металлургически, станкостроительни, химически кхыйолча а предприятеша 8000 тайпа продукци Iомаяь, арахеца йолайир, царца доменнии мартеновскии пишкашта, станокашта, тракторашта, турбинашта, юртбоахама машинашта эша оборудованеш а йолаш.

Провинце сихъяь Хэбэйски металлургически комбинат хьалъеш латташехьа а, халкъо ше хьалъяьй 70000 совгIа йоккха йоаца болат лоаладу а доменни а пишкаш. Мехка болат даккхар 10.7 миллион тоннага кхоачийталда аьнна партес оттадаь декхар кхоачашде лоаттабеча къовсаме провинцен къахьегамхоша йоккха котало яьккхар, укх шера 9 бетта ах миллион тонн болат а лоаладеш.

Шаньдун провинце халкъа викалий собранен сессе белгалдаьккхар, 1958 шу промышленносте а юрта боахаме а чIоагIа ка яьнна шу хилар.

Укх шера хьалъяьй итташ йола промышленни предприятеш, металл лоаладе йолаелар эзараш йола йоккха йоаца доменни пишкаши конвертерапи, Iалаьмате дукха хьалъяьча кердача стройкашка кердача ГЭСий ток кхаьчар высоковольтни линешка гIолла.

Албане нах чубаха цIенош хьалдеш латт

ТИРАНА, (ТАСС). Шергара-шера хувцалуш латт Албанен городийи юртийи сурт. ТIеххьарча хана Албански гIишлонхоша хьалдаьд бIаьш керда нах чубаха цIенош. Хоза тоаяь кварталаш хьалъэттай городий Тирана, Эльбасан, Шкодер, Влера, Борчи йистошка. ЗIаммигача юртах хьахиннай нефтяникий город Патоси. 20 совгIа йоккха болхлой поселкаш хьалъяьй Сталина цIерах йолча текстильни комбината, Церрикски нефтеперегонни а Маликски шекар доаккхача а заводашта юххе, хIаьта К. Маркса цIерах йолча ГЭС-а а, Буликизан, Мемалиайя рудникаштеи шахташтеи юххе а, кхыйолча моттигашка а.

Польски Халкъа Республика. Мехка индустриализаци яри йоккхий машинаш ю даьхен база йиллари бахьан долаш укх тIеххьарча шерашка кхыча мехкашка йохка промышленноста комплексни оборудовани ухийташ я Польша.

Польшас Китайски Халкъа Республике оборудовани ухийт, КНР-е хIанз кхоалагIа шекар доаккха комбинат а кIора боаккха шахта а хьалъю цо, Болгаре дрожжеш ю ши завод хьалъю, ВIашагIкхийттача Iарбий Республике 19 нефтехранилище, шиъ разводной тIий, и. кх. а хьалду.

Сурта тIа: Китайски Халкъа Республике дохийта «Жеромский» яха пароход станокех дотташ латт.

Польски центральни фотоагентствон фото.

ЧЕХОСЛОВАЦКИ РЕСПУБЛИКЕ чуIе цIенош хьалдара йоккха программа кхоачашъеш я. Укх шера Праге бахача наха хургья 65 эзар квартира. 1959 шера 70 эзар квартир яла а лаьрхIад цига.

Сурта тIа: Прагерча Страшницки района Прубежна улица тIа хьалдеш латта чуIе цIенош.

Б. Крейчи сурт.

Чехословацки телеграфни агентство.

Китае хьалъяьй дунен тIа йоккхагIа йола мартен

ПЕКИН. (ТАСС). Синьхуа агентствос хоам бечча бесса. Аньшаньски металлургически комбинате болх бе йолаеннай дунен тIа йоккхагIа йола мартеновски пишк. Цо лургда шера 450—500 эзар тонн болат. Из цу мартеновски комбинате укх шера хьалъяь йиълагIа йола йоккха пишк я. Керда пишк хьалъяьчар шоай балха юкъе йихьар тайюаньски металлургически заводе шоашта карагIъяьнна хинна говзал. Из бахьан долаш хьалха дахийтар миссел ахча а дахийта царна карах даьлар планаца лаьрхIа хинна пишка емкость (500 тонн). 660 тоннага кхаччалца лакхъе. Укх ханналца дунен тIа эггара йоккхагIа йола мартеновски пишк 500 тонн емкость йолаш хиннай.

Кердача пишка проект оттаяраш а из хьалъяьраш а китайски инженераши болхлойи ба. 220 тонн лоаладаь болат хьалъайдеш йола низбола кран тIехь цу пишка еррига оборудовани а Китай заводашка хьалъяь я.

ХьалхагIа оттаяь хиннача планах из мартеновски пишк хьалъяь яккха лаьрхIадар хьатIадоагIача шера хьалхара квартал чакхйоаллаш. Цхьабакъда КПК Центральни Комитето укх шера 10.700 эзар тонн болат лоаладе аьнна тIахьехам баьчул тIехьагIа из пишк хьалъеш хиннач 140 совгIа дийнахьа хьалъяьяькхар из.

Французски компартес хьайийлар хоржамий компани

ПАРИЖ. (ТАСС). Укх деношка Париже Iан цирка помещене чухь къахьегамхой массови митинг хилар, цунца Французски коммунистически партес хьайийлар Национальни собране хоржамаш царна кийчо яра кампани. ФКП ЦК генеральни секретарь Мориз Торез председатель хиннача митинге ЦК политбюрон членаша Жак Дюклоси, Вальдек Рошеси партен программа дIаккхайка а йир, хIаьта Парижски районе гIолла харжа лаьрхIа бола кандидаташ дIа а бовзийтар.

Халкъан Корее хьалъяь яьннай станкостроительни завод

ПХЕНЬЯН, (ТАСС). Укх деношка йистеяьлар чехословацки халкъа вежарий гIонца хьалъяь Хичхонски станкостроительни завод.

Халкъан Корее эггара йоккхатIча предприятеех йолча Хичхунски станкостроительни завода коллективо дош деннад хьатIадоагIача шера кхо эзар тайп-тайпара йола металлорежуши станокаш арахеца.

Малхбузен Германе баха нах Германски Демократически Республике хьачуух

БЕРЛИН, (ТАСС). Малхбузен Германе тIеххьарча хана дукха экономически кризисаш а хул, хIаьта промышленностан болх лоархIаме лох а беннаб. Малхбузенгермански печато хоам бечча бесса, бIаьш, эзараш хула къахьегамхой болх боацаш а бус, хIаьта итташ эзараш диззача дийнахьа бол бе йиш йоацаш а ба. Малхбузен Германера дукха болхлой нормальни хьал а долаш шоаш кхы баха йиш йоацаш хиларах шоай дезал а тIехь Германски Демократически Республике баха хьачуух. ГДР-а печата хоамех укх шера 1-ча сентябре денз 28-ча сентябре кхаччалца кхыметтел цхьан Шенебеке (округ Магдебург) хьачуийцав Малхбузен Германера вена 733 саг. ФРГ-ра ГДР-е хьачуухаш бола нах тIеххьарча хана лоархIаме дукхагIа ба. Шенебеке немецки а кхыча мехкий а журналистий пресс-конференци хилар. ГДР-а чухьарча гIулакхий министерствон викалас аьлар укх шера сентябре август беттаца нийсдича Малхбузен Германера ГДР-е хьачубаьхка нах 19,7 процент дукхагIа ба. Цо аьлар, Малхбузен Германера сентябрь бетта хьачубаьхка лакха квалификаци йола болхлой август беттаца нийсдича 41,4 процент дукхагIа ба.

Германски Демократически Республике хьачубаьхкача нахага тергаме хьож ГДР-а пачхьалкхен учреждениеш, общественни организацеш. Царна массане а шоай специальностага хьежжа сихха болх лу ГДР-а промышленни предприятешка, юрта боахаме.

Халкъий доттагIал—вай коталоний хьаст ба

Советски Iаьдал латтача шерашка Коммунистически партес дукха болх баьб вай мехка дахача халкъашта юкъе доттагIал чIоатIдарна. Нагахьа санна Октябрьски революци хилалехьа хьалха тайп-тайпара къамаш шоайла вIаши моастагIал леладеш хиннадале, Октябро хьабийлар халкъашта юкъе моастатIлен меттел доттагIал оттаргдола никъ. Вай мехка моллагIа (эггара юстарча а) моттиге цхьана бахаш, болх беш, деши вIаши чIоагIа доттагIал долаш ба тайп-тайпарча къамах бола нах. Тахан вайна дика бIаргагу нийсача ленински къамий политико халкъий доттагIал чIоатIдеш даь дика гIулакхаш.

Советски Союза халкъий доттагIал чIоагIа хилар дика хьахьоккхаш я Советски Казахстан. Цун йоккхача территорен тIа бах тайпа-тайпарча къамех бола нах: казахаш, эрсий, украинцаш, белорусаш, татараш, узбекаш, нохчий, гIалгIай, корейцаш, полякаш дуккха кхыбараш а. Уж берригаш а — цхьатарра бокъонаш йола советски гражданаш — халкъашта юкъерча ленински доттагIлен уйлаща, цхьа дезал санна, вай Даьхен сийна цхьана къахьегаш ба. МоллагIа моттиг вай хьаэце а уж тайпа хьалаш бIаргагургда вайна. Уж дешаш бакъдар духьа массехк масала доаладергда аз Кокчетавски областе бахача къахьегамхой гахарцара.

...«Кокчетавстрой» треста автобазан шофераш гIалгIа Картоев Ювсапи эрсе Яковлев Ивани машинаш етта кIа долаш бийсана хьабоагIаш бар. Кортоев Ювсап наькъа тIа машин еха а еха висар кхы дIахо ваха йиш йоацаш.

— Хьо дIагIо, аз сахьллалца укхаза сабар де гда, — аьлар Ювсана шийи новкъостага Иванага, — Iуйрина сай машин тоа а яь, цIавоагIаргва со.

— А, аз вутаргвац хьо цхьаъ укхаза,—аьлар Ивана, — со а Iергва хьоца укхаза. — Iуйрина цхьан машин тоа а яь, маьрша-могаш хьабера цар шоай мухь.

Цу тресте болх беш волча М. Евлоева цIа чIоагIа догIа делхарах дехадар. Шоай новкъост волча баьхкар цунца болх беш хинна эрсий, казахаш, гIалгIай. КIирандийнахьа хьинаре болх а баь, юхаметтаотадир цар М. Евлоева цIа.

Тайп-тайпара къамех болча болхлоша шоайла вIаший, вежараша санна, новкъостал ду. Тха городе бахаш болча Гасаров Дауда, Льянов Османа, эрсий новкъостий гIонца боккъонца Iомадаьд столярни гIулакх, Бузуртанов Ахьмадах говза кузнец хиннав, хIаьта Цицкиев Ахьмад 7 разряда слесара квалификаци йолаш ва. Уж тайпа масалаш дуккха а доаладе йиш йолаш дар. Цар тешал ду советски халкъашта юкъера доттагIал дохаргдоацаш чIоагIа хиларна а, тIехь-тIехьагIа из кхы а чIоагIлуш латтарна а. Вай еррига коталоний лард я халкъашта юкъера доттагIал.

ССКП XXI съезда сийна, Советски Союза деррига халкъаш санна, Казахстана миллиард пунт ялат чуэцарна тIехьа, предприятей, учреждений пачхьалкхен планаш кхоачашъярна тIехьа къовсам лоаттабеш ба Казахстане бахаш бола нохчийи гIалгIайи. Шеко яц уж доккхий бехктокхаме декхараш а советски халкъий доттагIлен дезало кхоачашдергхиларах.

Советски халкъашта юкъера доттагIал чIоагI мел лу дукхагIа хIама кхет вай моастагIашта. Цудухьа, ужаш массаз а гIийртаб из доттагIал мелде, дохаде. Ховш ма дий, цар лийрхIа уж бIеха уйлаш цIаккха чакх ца яьннилга. Чакхъяргьяц цар уж кхы дIахойодача хана а.

В. ЦИЦКИЕВ,
г. Кокчетав.

„Агитатора блокнота“ 21-гIа номер

Кепа теха арадаьннад ССКП Нохч-ГIалгIай обкома пропаганданни агитацени отдела номер 21-гIа йола «Агитатора блокнот».

«Беседашта йола материалаш» яхача раздела тIа кепа теха я «Советски артиллерен ди» яха Г. Турчина статья.

«ССКП XXI-ча съезда сийна» аьнначa рубрика кIал кепа теха я «Технически прогресс хьаяьраш» яха С. Алексеева корреспонденци, из хетаяьй Гудермесски совхоза механизаторий толамашта.

«Сийлахь-боккхача Октябранна къахьегама совгIаташ» — иштта корта болаш блокнота тIа да Нохч-ГIалгIайчен, Херсонщинан, Дагестана, Къилбаседа ХIирий производственни толамаш.

«Агитационни балха опыта тIара» яхача раздела тIа кепа теха да автогаражни оборудованен завода агитатора Алексей Германовича Маслецоба «Мишта ю аз беседаш» яха дувцар.

Агитатора новкъостала цифраши бакъдараши да «Социализман низаш эшалургдолаш дац» аьнна, 1958 шера ноябре беседаш ярна темаши литературеи дIадовзийт блокнота тIа.

ПОВОЛЯЕВ.

Нохч-ГIалгIай драмтеатр хьалххара номераш кийчъеш да

1931 шера Грознерча рабфаке а Совпартшколе а кхыча курсашка а дешаш хиннача нохчий кагирхоех вIашагIтехар самодеятельни театральни кружок. Цу кружока ларда тIа вIашагIъеллар шин шера йола драматически студи а. Студе дешаш хиннараштa артистий говзал а кхыдола дешар а хьехар. Иштта вIашагIделла Нохч-ГIалгIай театр долалуча хана цун художественни кулгалхой бар Мамед Алими, А. Туганови, А. Чхарташвили.

Театро хьалххара оттайир Яндарова «МакIажера имам», Д. Шерипова «Iаьлбика хьаьша», С. Бадуева «ЦIен гIай» яха пьесаш. Цу постановкашца дIабовзийтар театро Нохч-ГIалгIай театра культура лакхъярах бола болх.

1934 шера дикача гIулакхашца белгалбаьннача театра артистех 25 саг Тбилисе Нохч-ГIалгIай студе артистий говзал Iомае вахийтар. Цул совгIа, 1938 шера йоккхача конкурсаца къоаста а ваь 40 саг нохчийи гIалгIайи кагирхой бахийтар Москверча театральни институте деша. 1941 шера царех цхьабараш Грознерча Нохч-ГIалгIай драмтеатре болх беш а хилар.

Вай театра балхах къаьстта лоархIам болаш я цо увттаяь спектаклаш: Мольера «Халанза ца воалаш хинна лор», К. Гольтона «Шин аьлан Iу», А. Е. Корнейчука «Платон Кречет», М. А. Кацаи А. Г. Ржешевскеи «Олеко Дундич», Нахушрашвиле «Майра Кикила» иштта кхы яраш а. Иштта нохчийи гIалгIайи писателаша язъяь пьесаш а увттайир театро. Масала, С. Бадуева «Дошо Iами» «ЖаIун дезали», И. Базоркина «Тамареи», «Гоамал хьахилари» иштта кхыяраши.

Нохч-ГIалгIай театральни культура дегIайоалаеш доккха дакъа лоацаш хиннаб режиссераш: Г. Чхарташвили а, Нохч-ГIалгIай АССР заслуженни артисташ Вайнштейн а, Е. В. Свободина а, Г. Батукаев а, композитора а Нохч-ГIалгIай республикан заслуженни деятель а вола А. И. Александров а, дуккхача шерашка искусствон кулгалхо волаш болх баьча В. Татаевс а.

Къаьстта дика болх баьб театра коллективо 1941—1944 шерашка. Цхьа эзар совгIа шефски концерташ деннад цу шерашка нохч-гIалгIай артисташа вай сийлахьча советски эскархошта. Цхьабола артисташ моастагIчунца тIом беча дакъа лоацаш а хинна, турпала гIулакхаш гуча а доахаш цу тIем тIа бейра. Царех бар вай республикан заслуженни артисташ И. Ибрагимови, О. Гарчханови, Т. Алхазови, Т. Исаеви.

ХIанз юхаметтаоттадаь нохч-гIалгIай театр ший сезон хьаела кийчо еш да. Театра коллективе 89 саг ва. Цунца ба республикан халкъа артисташ М. Бадуеви, Я. Зубайраеви, заслуженни артисташ Б. Ильясови, А. Исаеваи, Т. Алиеваи. Хьалхарча номеращца театра оттае кийчъеш я Х. Ошаева «Асламбек Шерипови», хьалхагIа театро увттаеш хинна «Майра Кикилаи» яха пьесаш. Уж пьесаш кийчъеча хьалхле лелаю режиссераша М. Г. Минаевси, Нохч-ГIалгIай республикан заслуженни артиста Г. Батукаевси, Л. С. Горькинеи.

Атта гIулакх дац 14 шера ший болх соцабаь хинна драмтеатр юха вIашагIдолла а бизза цун болх дIаболабе а. Цхьабакъда коллектив вIалла шек-м яц касттача хана художественни оагIонгахьара дика а йолаш спектаклаш вай зрителашта ше гойтаргхиларах.

А. ХАМИДОВ,
Нохч-ГIалгIай драмтеатра директор.

Сурта тIа: Нохч-ГIалгIай драмтеатра артисташ «Майра Кикила» яхача пьесан репетици еш ба.

Фотогазета

Укх деношка араяьннай партен XXI съездага кийчлуш НГIАССР-а къахьегамхоша даьхача толамашта хетадаьча фотогазета хьалхара номер. Газета хьалхара номер хьаелалу В. И. Ленина памятника суртаца. Цунна лалла я «ССКП XXI съезда накъа долхаш» яха передовой статьяи, хIаьта, Грозненски химически завода дикагIча болхлой групан сурти.

Дохаргдоацаш чIоагIа да вай республика дахача къамашта юкъера доттагIал. Цу темана хетадаь да «Октябрьнефть» нефтепромыслови управленен дикагIа йолча бригадан сурт. Укхаза цхьана, дика барт а тайна болх беш ба эрсий, нохчий, гуржий, украинцаш.

ШоллагIча оагIон тIа «Мишта кийчлу шо партен XXI съездага?» яхача кертъяздаьчун кIал да буровой мастера Афанасова, колхозницан Ярословцевай, № 12 йолча треста штукатура Никулинай кхыбарий а сурташ. Лоаццача хоамаща цар дувц партен XXI съезда сийна шоаша даьха толамаш.

Партеси правительствоси чIоагIа йоакхо ю Советски халкъа эшарашта. Из дика хоалуш да вай республиках а. «Халкъа вахар тоадар духьа» яхача рубрикан кIал да НГIАССР-а къахьегамхой хьал-торо тоаялар хьахьокхаш дола сурташ.

Дика хьажкIаш кхеяьй Шаьлан района Джалкински совхозе болх беш йолча Зарамаев Iаддал—Саида кулгал деш йолча звенос. Цхьацца йолча моттигашка гектара тIара 235 центнер хьажкIаш яьхай цо. Газета бIарччача оагIон тIа нов. Зарамаева звенон коллектива сурт да. Циггача дувц Сунженски районе хьажкIаш чуэцаш даьха толамаш, Шалински совхозе болх беш йолча звеньеваях Инаева Анфех, Наурски районерча комсаш лелаечарех.

Фотогазетан цхьа оагIув вай кагирхой дешараи, балхаи, культурни салоIамаи хетаяь я. ЧIоагIа сакъердаме я «Культурни вахар» яхача рубрика кIал йола материалаш. Укхаза чIоагIа кхетаме хьахьокх Нохч-ГIалгIайчен формах къамани чулоацамах социалистически йола культура дегIаяр. Газета тIа да фотолюбителий сурташ, республикан спортивни вахарах дола хоамаш, карикатураш.

Фотогазет хоза кийчдаь да. Из корадоагIаргда Союзпечата масса киоскашка а, хIаьта, книжкаш дохкача тикашка а.

1958 шера 7 ноябре гор. Грознерча къахьегамхоша городской юкъара демонстраци дIаяхьара

ПЛАН

1958 шера 7 ноябре гор. Грознерча къахьегамхой городской юкъара демонстраци хул. Болхлойи гIулакхера нахи шоаи предприятешка, учреждениешка, организацешка гулбенна, мугIарчех дIа а айтте, районни колоннаш хургйолча моттигашка болх.

Демонстраци йолалу 10.00 сахьата

Районни колоннаш лелара порядок

Знаменоносций колонна 9 сахьати 30 миноти яьлча ССКП обкома тIехьалкарча скверe Революцен проспекта тIа шо-шоай районашка хьежжа дIаотт.

Къахьегамхой резервай дешархой колонна 9 сахьати 30 миноти яьлча 11 Августа улицан аьрда оагIорахьа дIаотт. Знаменосций колонна тIехьа йода из.

Школьникий колонна 9 сахьати 30 миноти яьлча Комсомольски улицагIа дIаотт юхь 11 Августа улицагIа дIачувоаллача а йолаш. Къахьегама резервай колонна тIехьа йода из.

Октябрьски района колонна 9 сахьати 30 миноти яьлча Ленина цIерахча улица тIарча тIаь йисте а яй, тIаь юхxе юхь а йолаш, дIаотт. Школьникий колонна тIехьа йода из.

Орджоникидзевски района колонна 9 сахьати 30 миноти яьлча Орджоникидзе цIерахча проспекта тIа дIаотт, 11 Августа улицагIа аравозлача юхь а йолаш. Октябрьски района колонна тIехьа йода из.

Старопромысловки района колонна 9 сахьати 30 миноти яьлча 11 Августа улицагIа (аьрда оагIув) дIаотта, Орджоникидзе цIерах йола проспект йолчахьа юхь а йолаш. Орджоникидзевски района колонна тIехьа йода из.

Сталински района колонна 9 сахьати 30 миноти яьлча 11 Августа улицагIа, (аьтта оагIув) дIаотт, Орджоникидзе цIерах йола проспект йолчахьа юхь а йолаш. Старопромысловски района колонна тIехьа йода из.

Ленински района колонна 10 сахьат даьлча Первомайски улицагIа да а этте, Комсомольски улица тIа йоагIа, Революцен проспектах аравоалача юхь хургйолаш. Сталински района колонна тIехьа йода из.

Порядок вIаштIехьа яккхар тIадул НГIАССР-а чухьанахьарча гIулакхий министра заместителa милицон подполковника Н. Я. Жулевна.

Городской комисси.

Чухьанахьарча гIулакхий министерствогара

1958 шера 7 ноябре къахьегамхой городской юкъара демонстраци дIаяхьарца дувзаденна:

Iуйрийна 8 сахьат даьлча денз демонстраци йисте яллалца Революцен проспекте Орджоникидзе цIерахча проспекте, 11 Августа улицагIа, Сталина цIерахча ул., Даьхен тIема ул., Комсомольскии Первомайскии улицашка лела ше къаьстта пропускаш а йолаш йолча автотранспортагара дIайиккхача, лела мукъалац цхьаккха тайпа транспорта.

Iуйрийна 8 сахьат даьлча демонстраци йисте яллалца Революцен проспекте, Орджоникидзе цIерахча проспекте, 11 Августа ул., Даьхен тIема улицагIа 11 Августа улицагара денз главпочте кхаччалца, Комсомольски улицагIа Рабочи улицагара денз 11 Августа улицага кхаччалца, Первомайски улицагIа, Ленина цIерахча улицагIа Партизански улицагара тIий долча кхаччалца гIашша дIаюха лела мукъалац наха.

Ше къаьстта еннача пропускаx трибуна тIа воалийтаргва 9 сахьати 30 мин. яллалца

НГIАССР-а чухьанахьара гIулакхий министра заместитель
Н. ЖУЛЕВ.

Шун низ лакхбалар лов тхона, деза новкъостий

Тхоай Даьй мехка, Нохч-ГIалгIайчена, тхо гаьна дале а хоз тхона Нохч-ГIалгIай республикерча къахьегамхоша доаха доккхий толамаш. Тхона боккха тоам а хул гIад а дуг цу толамаша. Иштта гIад долх тхо цхьа дезал санна къамашта юкъерча доттагIлен лард чIоагI а еш дегIа йоагIача Нохч-ГIалгIай республикан культурахи литературахи бола хоам хезача а.

Тахнарча доккхача денаца, Сийлахь-боккхача Октябра 41 шу дизарца, дувзаданна сайгареи, сай новкъосташкареи моаршал дайт аз шуга, деза новкъостий — Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой, хIаьта, дIахо йодача хана оаша кхы йоккхагIа къахьегама коталонаш яхар а деза тхона.

С. ГАИТУКИЕВ, салте.

Сменах йоагIа нормаш тIехкхоачашъю

Первомайски хьун заводе барт тайна дика болх беш я Филимонов Николай керте латта бригада. Клёпкорезни станокаца еш йола продукци хIара сменах нормал совгIа хул цар. Бригаде дика болхло лоархIаш ва 62 шу даьнна воккха саг Кодзоев Алсбик.

Октябра цIей хьатIадоагIача деношка 180—200 процент кхоачашъю цар сменах йоагIа нормаш.

Б. КОДЗОЕВ.

Цхьан шеран ах шерaн тоъаргда доакъар

Шалински района «Джалка» яхача совхоза 2-ча отделенен коллективо шерра йоржаяьй ССКП XXI-ча съезда сийна социалистически яхь. Укх шера 15 октябре 300 гектар кIаи 350 гектар мукхи дIабийна яьлар отделени. Дика хьувкъаяьй хьажкIаш, 180 гектара кхай тIа хIара гектара тIара 40 центнер а йоаккхаш.

Иштта дика хьувкъам баккхаро торо хилийтар 2600 тонн силос чуйолла, соахкарчул кхозза дукхатIа кийчъяьй йол, цул совгIа хьажкIий гIадамаш вIашка техача кхы а 450 тонн гIожа доакъар хургда.

ГIожа доакъар цхьан шераи ах шераи тоъаргдолаш Iалашдаьд отделене.

Т. ЦОРОЕВ.

Редактора зам.
Дж. ХАМАТХАНОВ.

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре. Йоккхача зале, бос бола керда художественни фильм — **«Киевлянка».**

Долалу: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамигача зале № 1 — **«Киявлянка».**

Долалу: 9, 11 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамигача зале № 2 — берий сеанс — **«Саг я хьо, Анита».**

Долалу: 9,30.

«Олеко Дундич».

Долалу: 11.35, 1.55, 4.15, 6.35, 8.55.

Родина яхача кинотеатре.

Iан театре — **«Капитана йоI»** — шера экран дола фильм.

Долалу: 10.15, 2.10, 5.45, 9.30.

«Вай даьй къонал».

Долалу: 8.30, 12.15, 4.10, 7.45.

РЕДАКЦЕН АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 23, телефонаш: редактора 2-41-23, редактора зам. 2-07-01, партийни вахара отдела 2-25-72, корректорсе 2-30-91.

СФ02778. 1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, Революцен проспект. 30/3. Заказ № 6920.